

The image features two large, detailed pink flowers, likely dahlias, positioned on the left and right sides. The background is a soft gradient transitioning from yellow at the top to pink at the bottom. The text is centered in the middle of the image.

Дубильні речовини

Граф-логічна структура теми заняття

Загальна характеристика дубильних речовин:

алгоритм вивчення загальної характеристики дубильних речовин

ЛР, які містять дубильні речовини:

Алгоритм вивчення повної характеристики ЛР:

- дуб звичайний;
- гірчак зміїний ;
- перстач прямостоячий;
- родовик лікарський;
- бадан товстолистий.

Алгоритм вивчення загальної характеристики дубильних речовин

1. Визначення.
2. Поширення та локалізація.
3. Значення для рослин.
4. Класифікація.
5. Фізико-хімічні властивост.
6. Реакції ідентифікації.
7. Заготівля, Сушіння. Зберігання ЛРС.
8. Фармакологічна дія і застосування.
9. Лікарські засоби.

Гали

Класифікація

I під час нагрівання до 180 – 200 С таніди розпадаються на **пірогаліоли** та **пірокатехіни**

II Фрейденберг в 1933 році уточнив класифікацію:
за хімічною будовою ділять на ті, що **гідролізуються** і **конденсовані**

1. Гідролізовані дубильні речовини:

- а) галотаніни - ефіри галової кислоти і цукрів;
- б) несахаридні ефіри фенолкарбонових кислот;
- в) елаготаніни - ефіри елагової кислоти і цукрів.

2. Конденсовані дубильні речовини:

- а) похідні флаванолів-3;
- б) похідні флавандіолів-3,4;
- в) похідні оксистильбенів.

Фізико-хімічні властивості

1. На повітрі таніди під впливом ферментів окиснюються, утворюючи забарвлені речовини **флобафени**, або красені.
2. Дубильні речовини утворюють осадки з розчинами желатину, алкалоїдами, солями важких металів.

Реакції ідентифікації

1. Дубильні речовини групи **пірогалолу** (ті, що гідролізуються) з розчином залізоамонійних галунів (ЗАГ) утворюють чорно-синє забарвлення.
2. Дубильні речовини групи **пірокатехіну** (конденсовані) з розчином залізоамонійних галунів (ЗАГ) утворюють чорно-зелене забарвлення.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

1. Здатність танідів осаджувати білки з утворенням альбумінатної плівки:

- запобігає поширенню запалення ШКТ;
- зменшується подразнення слизових оболонок травного тракту (в'яжучий засіб при проносах).

2. Антимікробна дія (полоскання, примочки, змащування).

3. Кровоспинний засіб при геморої.

4. Як антидоти при отруєнні алкалоїдами, солями важких металів.

Алгоритм вивчення лікарських рослин

1. Латинські, українські назви рослини.
2. Поширення і місцезростання.
3. Опис ЛР і сировини.
4. Заготівля. Сушіння. Зберігання ЛРС.
5. Хімічний склад ЛРС.
6. Фармакологічна дія. Застосування в медицині.
7. Лікарські форми і засоби.

Кора дуба – *cortex Quercus*
Дуб звичайний – *Quercus robur*
Родина букові - *Fagaceae*

Дуб ч

Хімічний склад

Дубильні речовини конденсованої групи (пірокатехіну) до 12%, галова та елагова кислоти, сапоніни, флавоноїди

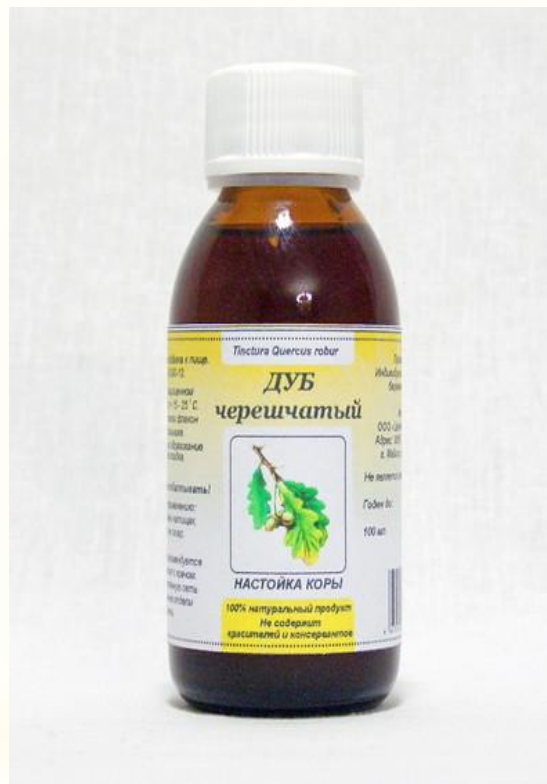

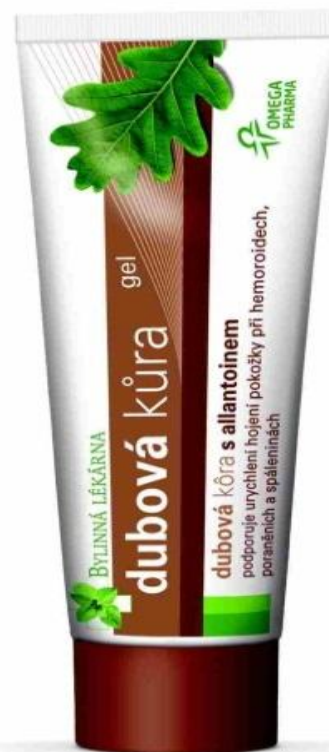
Лікарські форми і засоби

Відвари, збори, полоскання, ванни, комплексні препарати

**Кореневища зміїовика – *Rhizomata*
*Bistortae***

Гірчак зміїний – *Polygonum bistorta*

Родина гречкові - *Polygonaceae*

Народні назви: ракові шийки, зміїовик

Medical-Enc.ru

Горец
змеиный

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

- В'яжучий засіб при гострих і хронічних проносах;
- при запаленнях кишечника і шлунка;
- при маткових та гемороїдальних кровотечах;
- зовнішньо застосовують для полоскання ротової порожнини.

Кореневиця перстачу – *Rhizomata Tormentillae*

Перстач прямостоячий – *Potentilla erecta*

Родина розові – *Rosaceae*

Народні назви: калган, зав'язник

Хімічний склад

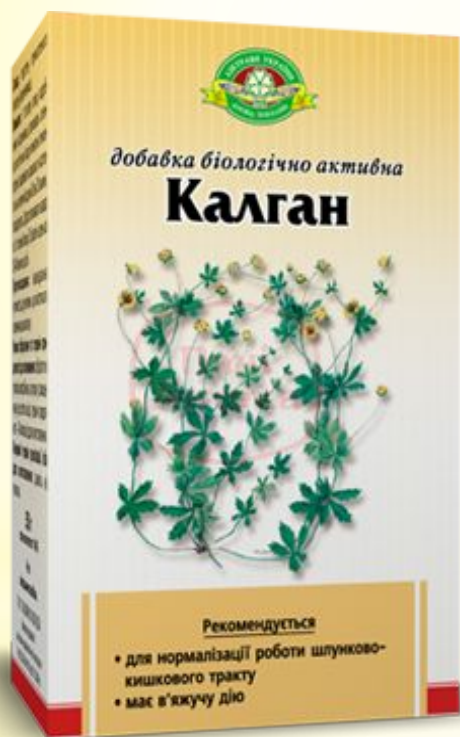
Містяться дубильні речовини конденсованої групи (до 30%), елагова кислота, тритерпенові сапоніни, флобафени, ефірна олія

Лікарські форми і засоби

Відвари, полоскання, протигемороїдальний збір,
комплексні препарати

Кореневище та корені родовика –
Rhizomata et radices Sanguisorbae

Родовик лікарський – *Sanguisorba
officinalis*

Родина - *Rosaceae* Народна назва: грижник

Поширення

Росте по всій території України на заливних, вологих луках, лісових галявинах, місцями утворюючи зарості.

BLODTOPP. SANGUISORBA OFFICINALIS L.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

В'яжучий, протизапальний і кровоспинний засіб
при:

- ентероколітах;
- маткових і гемороїдальних кровотечах;
- проносах.

Лікарські форми і засоби

**Кореневище бадану – *Rhizomata*
*Bergeniae***

**Бадан товстолистий – *Bergenia*
*crassifolia***

Родина ломикаменеві - *Saxifragaceae*

Поширення

У дикому вигляді зустрічається на Алтаї.

В Україні культивують і вирощують як декоративну рослину.

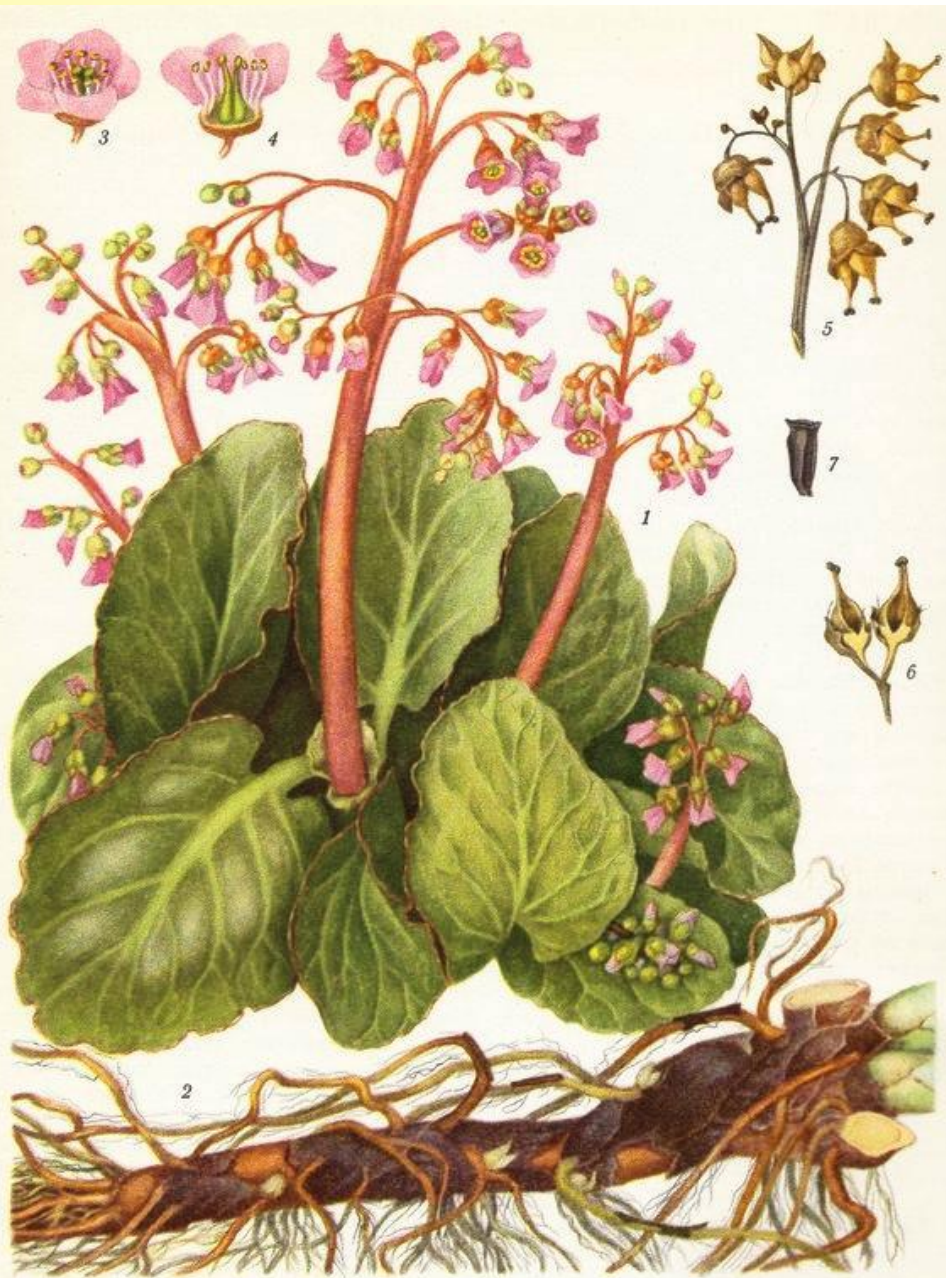

23. Бадан толстолистный—*Bergenia crassifolia* (L.) Fritsch.

Хімічний склад

Містить до 20% дубильних речовин пірогалової групи, фенологлікозид арбутин, катехін, галову кислоту, глікозид бергенін.

Лікарські форми і засоби

Самостійна робота

Черемха звичайна

Чорниця звичайна

Вільха сіра

Вільха чорна

Плоди черемхи – *Fructus Padi*
Черемха звичайна – *Padus avium*
Родина розові - *Rosaceae*

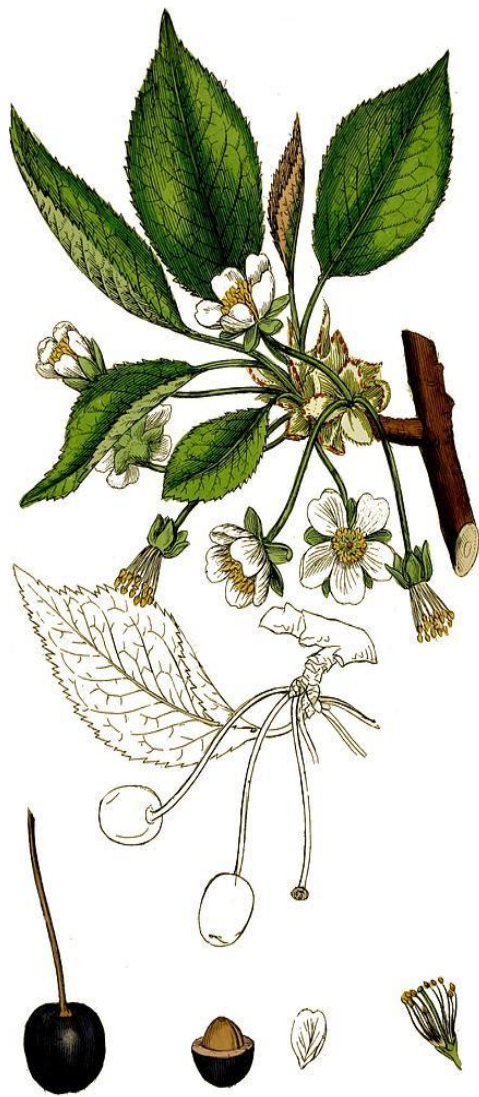
Газон
www.gazon-avangard.ru
info@gazon-avangard.ru
Авангард

E.B. 706. Prunus Avium. Wild Cherry.

E.B.S. 2863. Prunus Cerasus. Dwarf Cherry.

E.B. 1383. Prunus Padus. Bird Cherry.

Хімічний склад

У м'якоті плодів містяться дубильні речовини конденсованої групи (до 15%), цукри, органічні кислоти (яблучна, лимонна).

У насінні – жирне масло і глікозид амігдалін.

Лікарські форми і засоби

*CC

Плоди чорниці – *Fructus Myrtilli*

Листя чорниці – *Folia Myrtilli*

Пагони чорниці – *Cormus Vaccinii myrtilli*

Чорниця звичайна – *Vaccinium myrtillus*

Родина вересові - *Ericaceae*

Download from
Dreamstime.com

This watermarked comp image is for previewing purposes only.

ID 60127799

 | Dreamstime.com

Заготівля чорниці кавказької

Хімічний склад

Плоди: дубильні речовини пірокатехінової групи (до 12%), цукор (до 6%), глікозид міртилін, пектинові речовини, орг. кислоти (лимонна, яблучна, молочна, бурштинова), віт. С і групи В; каротин, пігменти, залізо, марганець.

Листя: дубильні речовини пірокатехінової групи (до 7%); фенольні сполуки неоміртилін, міртилін, арбутин; флавоноїди, урсолова та олеанолова кислоти.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

Плоди використовують як м'який в'яжучий і дієтичний засіб при гострих і хронічних шлунково-кишкових розладах, колітах, ентероколітах; для покращення гостроти зору.

Листя і пагони зменшують вміст цукру в крові.

Лікарські форми і засоби

Супліддя вільхи – *Fructus Alni*

Вільха сіра – *Alnus incana*

Вільха клейка (чорна) – *Alnus glutinosa*

Родина березові - *Betulaceae*

Хімічний склад

Дубильні речовини до 10% пірогалової групи, галова та елагова кислоти, елаготаніни, галотаніни.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

В'яжучий, протизапальний, кровоспинний засоби.

При гастритах, колітах, ентероколитах, дизентерійних проносах.

Лікарські форми і засоби

Шлункові збори, рідкий екстракт, препарат «Камілаль» (супозиторії), препарат «Альтан», препарат «Альтабор»

